

Bijlage 2: Voorgeschiedenis Klimaatakkoord

#2483043

Om de opwarming te beperken tot maximaal 2 graden, en het liefst 1,5 graad, sloten 192 landen het Klimaatakkoord van Parijs. Het Nederlandse kabinet zet deze doelstellingen om in beleid en wetgeving. Op 20 december 2018 heeft de Tweede Kamer de Klimaatwet aangenomen. Op 28 mei 2019 heeft de Eerste Kamer de Klimaatwet aangenomen. In de Klimaatwet is als streefdoel voor 2030 een reductie van 49% van de nationale broeikasgasuitstoot ten opzichte van 1990 opgenomen. Verder is in de Klimaatwet vastgelegd dat het Rijk een Klimaatplan moet opstellen in 2019 waarin de hoofdlijnen van het klimaatbeleid voor de komende tien jaar zijn opgenomen. Dit Klimaatplan moet elke vijf jaar worden geactualiseerd. Omdat de realisatie van de doelen afhankelijk is van de bijdrage van medeoverheden, sectoren en maatschappelijke partijen vormt het Klimaatakkoord de basis voor de invulling van het eerste Klimaatplan dat eind 2019 aan de Tweede Kamer zal worden voorgelegd.

Op grond van de afspraken in het Interbestuurlijk Programma (IBP) nemen provincies deel aan de onderhandelingen over het Klimaatakkoord en het regulier interbestuurlijk IBP-Klimaatoverleg. GS hebben aan deze onderhandelingen deelgenomen via het Interprovinciaal Overleg (IPO) dat de twaalf gezamenlijke provincies vertegenwoordigt. De provincies zijn vertegenwoordigd aan alle vijf de tafels van het Klimaatakkoord: elektriciteit, gebouwde omgeving, industrie, mobiliteit en landbouw & landgebruik. De decentrale overheden zijn daarnaast vertegenwoordigd in het overkoepelend Klimaatberaad. De inzet van de gezamenlijke provincies in de Klimaatakkoord onderhandelingen was gebaseerd op het kabinetsaanbod Naar een duurzaam Nederland¹ en het IBP, evenals de op 24 januari 2019 in het IPO-Bestuur benoemde randvoorwaarden aan het Klimaatakkoord: een haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar Klimaatakkoord waarbij de lusten en lasten eerlijk worden verdeeld tussen inwoners en bedrijven.

Voorgeschiedenis

In 2017 heeft het Interprovinciaal Overleg mede namens Flevoland en in samenwerking met gemeenten en waterschappen het kabinetsaanbod Naar een duurzaam Nederland aangeboden (ter kennisname aan Provinciale Staten (PS) verzonden op 23 maart 2017 (#2051928), IPO-bestuur besluit 9 maart 2017). Hierin hebben de gezamenlijke colleges van Gedeputeerde Staten (GS) aangeboden om hun jaarlijkse investeringen in te zetten om de overgang naar een energieneutraal en klimaatbestendig Nederland te versnellen, een Nationaal Programma Energietransitie met daarbinnen landsdekkende regionale energiestrategieën (RES-en) te ontwikkelen. Dit aanbod is opgenomen in het IBP (ter kennisname aan PS verzonden 15 februari 2018 (#2203516), IPO-bestuur besluit 25 januari 2018). Belangrijkste klimaatafspraken in het IBP zijn het commitment aan de gezamenlijke doelstelling; 49% CO₂² reductie in 2030 ten opzichte van 1990. De overheden hebben afgesproken een Nationaal Programma Regionale Energie en Klimaatstrategieën te ontwikkelen ten behoeve van de realisatie.

In het coalitieakkoord 'Ruimte voor de toekomst' is de ambitie uitgesproken dat Flevoland wil voldoen aan de opgave die voortkomt uit het Klimaatakkoord. Minstens even belangrijk is dat deze maatregelen haalbaar en betaalbaar voor de Flevolander zijn. En dat de economische kansen horend bij deze transitie voor onze regio worden benut. Dit bouwt voort op opgave Duurzame Energie zoals deze is vastgesteld in de Omgevingsvisie 'Flevoland Straks' en regionaal is afgesproken met partners in de 'Flevolandse Energieagenda'.

¹ <https://ipo.nl/publicaties/provincies-gemeenten-en-waterschappen-presenteren-gezamenlijke-duurzame-investeringsagenda>

² Wanneer gesproken wordt over CO₂ dient dit als CO₂ of CO₂ equivalenten gelezen te worden.

Besluitvormingsproces

Op 21 december 2018 heeft de voorzitter van het Klimaatberaad het Ontwerp van het Klimaatakkoord aan het kabinet aangeboden, op 28 juni 2019 heeft het kabinet het Voorstel voor een Klimaatakkoord (hierna: Klimaatakkoord) en haar appreciatie (bijgevoegd) aan de Tweede Kamer aangeboden. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en Centraal Planbureau (CPB) hebben het ontwerp van het Klimaatakkoord doorgerekend³. Het IPO-bestuur heeft op 17 september 2019 een appreciatie gegeven van het Klimaatakkoord (bijgevoegd) en de colleges van GS gevraagd het IPO-bestuur te machtigen om het Klimaatakkoord te ondertekenen.

GS hebben 1 oktober 2019 (# 2483038) besloten het IPO-bestuur te machtigen, onder voorbehoud van instemming door PS met de integrale set van afspraken uit het Klimaatakkoord die de bevoegdheden van provincies raken. Een vergelijkbare voordracht ligt in de andere provincies voor. Op 21 november 2019 wordt de stand van zaken in het IPO Bestuur opgemaakt en zal bij volstreekte meerderheid (6 + 1) besloten worden of het IPO het Klimaatakkoord ondertekent. Bij instemming van een volstreekte meerderheid zal de voorzitter tekenen namens de provincies die met het akkoord hebben ingestemd.

Doel Klimaatakkoord in relatie tot provinciaal beleid

Het Klimaatakkoord richt zich op de in de Klimaatwet opgenomen doelen voor 2030, met een doorkijk naar 2050, en stelt de uitvoeringskaders en maatregelen op hoofdlijnen vast. Het Klimaatakkoord vormt daarmee de basis voor het in de Klimaatwet vereiste Klimaatplan dat eind 2019 door het kabinet zal worden opgesteld. De Klimaatwet is een kaderwet die veel ruimte geeft voor uitwerking via afspraken in o.a. het Klimaatakkoord. Gezien het decentrale karakter van een groot deel van de uitvoering biedt het Klimaatakkoord ruimte voor regionaal maatwerk via een bottom-up proces, waarbij de decentrale overheden in de regio de vrijheid krijgen om zelf invulling aan de uitvoering te geven.

Door ondertekening van het Klimaatakkoord spreekt Flevoland uit zich in te spannen om de afspraken uit te voeren en daarmee de afgesproken doelstellingen en maatregelen binnen de in het Klimaatakkoord opgenomen uitvoeringskaders te realiseren. In lijn met de beleidsvelden waar provincies verantwoordelijkheid voor dragen zal de uitwerking de komende tijd in Flevoland verder vorm krijgen.

³ Doorrekening PBL: <https://www.pbl.nl/publicaties/effecten-ontwerp-klimaatakkoord>; Doorrekening CPB: <https://www.cpb.nl/doorrekening-ontwerp-klimaatakkoord-en-kabinetsvarianten>; Aanbiedingsbrief kabinet: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/03/13/kamerbrief-met-eerste-reactie-kabinet-op-de-doorrekening-van-het-ontwerp-klimaatakkoord>